

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجتمع آموزشی امام رضا (علیه السلام) واحد یک

طرح درس روزانه عربی ۱ سال تحصیلی ۹۳-۹۲ مدت تدریس: ۴۷ دقیقه دبیر مربوطه: فاطمه کمالی

زمان	هدف های کلی
	<p>۱. آشنایی با جامد و انواع مشتق</p> <p>۲. آشنایی با اسم فاعل و اسم مفعول و احکام مربوط به آن</p>
	<p>پس از پایان آموزش دانش آموزان باید:</p> <p>۱. جامد و مشتق و ویژگی های آن را بشناسند .</p> <p>۲. ملاک جامد یا مشتق بودن کلمات را بدانند .</p> <p>۳. در بکار گیری قواعد مربوط به تشخیص انواع مشتق توانا باشند .</p> <p>۴. توانایی تحلیل صرفی جملات را داشته باشند .</p> <p>۵. توانایی ساخت اسم فاعل و اسم مفعول از ثلاثی مجرد و مزید را، به طور جداگانه داشته باشند .</p> <p>۶. به ترجمه جملات دارای اسم فاعل و اسم مفعول علاقه نشان دهند .</p> <p>۷. توانایی ارزیابی یک متن ساده عربی را داشته باشند .</p>
	<p>پس از پایان آموزش از دانش آموزان انتظار می رود بتوانند :</p> <p>۱. ویژگی های جامد و انواع مشتق را بدانند . (دانش)</p> <p>۲. فرق اسم فاعل و اسم مفعول را بیان کنند . (درک و فهم)</p> <p>۳. جملات دارای اسم فاعل و اسم مفعول را به راحتی ترجمه کنند . (درک و فهم)</p> <p>۴. اسم فاعل و اسم مفعول مناسب برای هر فعل بسازند . (کاربرد)</p> <p>۵. اسم مشتق را از اسم جامد تشخیص بدهند . (تجزیه)</p> <p>۶. اسم فاعل و اسم مفعول را در جملات از حیث مجرد و مزید بودن به درستی تشخیص بدهند . (درک و فهم)</p> <p>۷. نکات مربوط به درس را در چند سطر خلاصه نمایند . (درک و فهم)</p>
	پیش سازمان دهنده - قضاوت عملکرد
	<p>روشی تدریس</p>
	<p>رایانه به همراه ویدئو پروجکشن</p> <p>• نرم افزار ارائه مطالب power point</p> <p>• تخته هوشمند</p> <p>• کتاب درسی</p>
	گروهی
۳	<p>مدل کلاس</p> <p>قبل از شروع درس</p> <p>سلام و احوال پرسى ، حضور و غیاب ، اشاره به مناسبت های مقارن ، بررسی تکالیف گذشته</p>
	<p>قبل از آغاز آموزش دانش آموزان باید :</p> <p>۱. فعل های مجرد و مزید را بشناسند .</p>

		<p>۲. انواع فعل مزید را بشناسند .</p> <p>۳. با فعل های ماضی و مضارع ثلاثی مزید آشنایی داشته باشند .</p> <p>۴. اعراب اسم ها و کلمات را در جملات بدانند .</p> <p>۵. با واژه های مختلف آشنا باشند و در ترجمه کردن آنها مهارت داشته باشند .</p>	<p>تعیین رفتار ورودی</p>
۴		<p>در این مرحله جملاتی بر روی تخته نمایش داده می شود که باید دانش آموزان فعل های مجرد و مزید آن ها را مشخص کنند و باب فعل مزید و صیغه ی آن را نیز ذکر کنند . در نهایت معلم به کمک دانش آموزان پاسخ ها را بررسی کرده و در صورت نیاز آن ها را اصلاح می کند.</p>	<p>ارزشیابی تشخیصی</p>
	<p>فعالیت های دانش آموزان</p>	<p>فعالیت های معلم</p>	<p>فعالیت های آموزشی</p>
۲	<p>دانش آموزان به تصاویر ارائه شده دقت نموده بصورت گروهی مشورت کرده و نظر و برداشت خود را درباره هر تصویر بیان نمایند .</p>	<p>ارائه چند تصویر از طبیعت ، که در بعضی تصاویر «فعل» انسان و کار او در ایجاد آن ها هیچ دخالتی نداشته و از این لحاظ استقلال دارند . اما تصاویر دیگر بعضی از اشیاء و پدیده ها یی را نشان می دهد که توسط انسان ها ایجاد شده و «فعل» او در ایجادشان دخالت داشته است</p>	<p>آماده سازی و ایجاد انگیزه</p>
۲۷	<p>- در این جا دانش آموزان باید سعی کنند به کمک معلم مثال هایی پیدا کنند .</p> <p>- دانش آموزان باید بصورت گروهی مثال هایی پیدا کنند.</p> <p>- گوش دادن و توجه به مطالب معلم</p> <p>- دانش آموزان به تصاویر ارائه شده دقت نموده و</p>	<p>- ارائه تدریس با این توضیح شروع می شود :</p> <p>در عالم کلمات نیز کلماتی وجود دارد که از خود استقلال دارند واز کلمه ی دیگری درست نشده اند و کلماتی وجود دارد که از کلمه ی دیگری درست شده اند و از خود استقلال ندارند .</p> <p>- اسم از نظر اینکه از کلمه دیگری گرفته شده و یا نشده باشد بر دو نوع است : ۱- جامد ۲- مشتق</p> <p>اسم جامد : اسمی است که از کلمه ی دیگری (ریشه ی فعل) گرفته نشده باشد .</p> <p>اسم مشتق : اسمی است که از کلمه ی دیگری (ریشه ی فعل) گرفته شده باشد .</p> <p>- اقسام اسم مشتق :</p> <p>در این مرحله معلم تصویری از فعل و اقرار آن که همان مشتقات هستند را ارائه می کند .</p> <p>اسم مشتق در عربی هشت قسم است که عبارتند از : ۱- اسم فاعل ۲- اسم مفعول ۳- اسم مکان ۴- اسم زمان ۵- صفت مشبیه ۶- صیغه مبالغه ۷- اسم تفضیل ۸- اسم آلت (ابزار)</p> <p>که شما در این درس با اسم فاعل و اسم مفعول آشنا می شوید .</p> <p>- چند تصویر به دانش آموزان نمایش داده می که در یکی شخصی در حال نوشتن ، و در دیگری کشاورزی در مزرعه در حال کشاورزی و</p>	<p>ارائه تدریس</p>

ارائه تدریسی

<p>بصورت گروهی مشورت کرده و نظر و برداشت خود را درباره ی تصاویر بیان می کنند</p> <p>– دانش آموزان در این مرحله نیز بصورت گروهی عمل کرده و نظر خود را بیان می کنند .</p> <p>۱- گوش دادن ، دقت و توجه به مثال های مطرح شده</p> <p>۲- مشارکت اعضای هر گروه و اظهار نظر</p> <p>۳- اظهار نظر هر گروه درباره ی پاسخ گروه های دیگر و در صورت نیاز اصلاح پاسخ های یک دیگر</p>	<p>در تصویر دیگر شخصی در حال عبادت .</p> <p>واز دانش آموزان خواسته می شود که نظر خود را درباره ی این تصاویر بیان کنند .</p> <p>و معلم تعاریف دانش آموزان را تکمیل می کند :</p> <p>اسم فاعل : اسمی است که بر انجام دهنده ی کار و یا دارنده ی حالتی دلالت می کند . مانند : کاتب: نویسنده عابد: عبادت کننده مُنذر: بیم دهنده خالق : خلق کننده</p> <p>– و باز چند تصویر دیگر نمایش داده می شود ، که در یک تصویر کاغذی که چند سطری بر روی آن نوشته شده است . و در تصویر دیگر لفظ جلاله الله که دو دست به سمت آن دراز است . و باز تصویر شهیدی که در جنگ کشته شده است . و مانند قبل از دانش آموزان می خواهیم نظر خود را درباره ی این تصاویر بگویند .</p> <p>و معلم تعاریف دانش آموزان را تکمیل کرده ...</p> <p>اسم مفعول : اسمی است که بر انجام شدن و یا واقع شدن دلالت می کند . مانند : مکتوب : نوشته شده مَعْبود : عبادت شده مَقْتُول : کشته شده مَظْلوم : ظلم شده مُحْتَرَم : احترام شده</p> <p>طریقه ی ساخت اسم فاعل و اسم مفعول</p> <p>ابتدا معلم چند مثال برای دانش آموزان نمایش می دهد :</p> <p>– ن ص ر ← ناصِر ، کَتَبَ ← کاتب ، يَذْهَبُ ← ذاهِب</p> <p>– ق ت ل ← مَقْتُول ، نَصَرَ ← منصور ، تَعَلَّمَ ← معلوم</p> <p>حال باید دانش آموزان نظر و برداشت خود را از این دو دسته مثال بیان کنند .</p> <p>و معلم دوباره توجه دانش آموزان را به دو دسته ی دیگر از کلمات جلب می کند .</p> <p>– يُعَلِّمُ ← مُعَلِّمٌ ، يُرْسِلُ ← مُرْسِلٌ ، يَسْتَخْرِجُ ← مُسْتَخْرِجٌ</p> <p>– يُعَلِّمُ ← مُعَلِّمٌ ، يُرْسِلُ ← مُرْسِلٌ ، يَسْتَخْرِجُ ← مُسْتَخْرِجٌ</p> <p>در این جا نه تنها دانش آموزان باید نظر و برداشت خود را از این دو دسته مثال بیان کنند بلکه ارتباط این دو دسته را با دو دسته ی قبل ذکر کنند .</p>
<p>توضیح نکات درس</p>	
<p>– گوش دادن و توجه به مطالب معلم</p> <p>– ذکر مثالهای دیگر و تکمیلی</p>	<p>۱- اسم فاعل در ثلاثی مجرد بر وزن «فاعل» است ، مانند: جَلَسَ ← جالس</p> <p>۲- اسم مفعول در ثلاثی مجرد بر وزن «مفعول» است، مانند: نَصَرَ ← منصور</p> <p>– اسم فاعل و اسم مفعول مانند اسم های معمولی می توانند به صورت</p>

<p>ارائه تدریس</p>	<p>مذکر ، مؤنث ، مفرد ، مثنی و جمع به کار روند ، مانند : شاکر: شاکرة ، شاکران : شاکرتان ، ... سؤال : «حَضَار» و «تَجَار» جامد هستند یا مشتق ؟ اگر مشتق چه نوعی؟ برای تعیین کلمات مشتق و نوع آن ها بهتر است ابتدا مفرد آن ها را پیدا کنیم ، سپس نوع آن ها را تعیین نماییم . حَضَار ← مفرد حاضر : اسم فاعل تَجَار ← مفرد تاجر : اسم فاعل ۳- اسم فاعل در ثلاثی مزید از فعل مضارع ساخته می شود که باید برای ساخت آن دو کار زیر را انجام دهیم: الف) به جای حرف مضارعه ، «ه» قرار داده . ب) حرف ماقبل آخر (عین الفعل) را مکسور می کنیم ، مانند : يُدْفَع ← مُدْفِع ، يَبْشُر ← مُبْشِر ، يَنْتَظِر ← مُنْتَظِر ۴- اسم مفعول در ثلاثی مزید از فعل مضارع ساخته می شود که برای ساخت آن نیز باید این دو کار را انجام دهیم : الف) به جای حرف مضارعه ، «ه» قرار داده . ب) حرف ماقبل آخر (عین الفعل) را مفتوح می کنیم . ۵ - معادل اسم فاعل در زبان فارسی چیست ؟ معادل آن ، صفت فاعلی است که غالباً از «بن مضارع + نده : نویسنده...» ، بن مضارع + ان : خندان... ، بن مضارع + ا : دانا ... ساخته می شود . مانند : ناصر : یاری کننده ۶- معادل اسم مفعول در زبان فارسی چیست ؟ معادل آن ، صفت مفعولی است که غالباً از « بن ماضی + ه » ساخته می شود و برای کامل شدن معنی کلمه ی «شدن» در آخر ، اضافه می گردد مانند: مَنصُور : یاری شده ، مُسْتَضَعَف : ضعیف نگه داشته شده</p>	<p>برای اسم فاعل و اسم مفعول به عهده ی گروهها - گوش دادن و توجه به مطالب معلم و پاسخ به سؤالات و اظهار نظر در مورد مطالب ارائه شده - ذکر مثال های بیشتر - ذکر مثال هایی برای این مورد بر عهده ی گروه ها - گوش دادن به مطالب معلم و پاسخ به سؤالات و ذکر مثال برای هر مورد</p>
<p>جمع بندی و نتیجه گیری</p>	<p>۱- معلم از دانش آموزان می خواهد که خلاصه مطالب درس را توضیح دهند. ۲- جمع بندی بحث های دانش آموزان ۳- بعد از جمع بندی مطالب ، معلم مسابقه ای را به دانش آموزان معرفی می کند (درباره ی اسم جامد و مشتق) و (اسم فاعل و اسم مفعول) و چهار گروه را برای انجام آن انتخاب می کند .</p>	<p>۷ - بیان خلاصه مطالب درس توسط اعضای گروهها - دقت و توجه همه دانش آموزان به سؤالات مسابقه وانجام آن توسط گروهها</p>
	<p>۱- اکمل الفراغ . (کاربرد) مُشاورَةُ الجاهِلِ خطرٌ . (اسم الفاعل مِنْ «أَشْفَقَ»)</p>	<p>۳</p>

	<p>- پاسخ به سؤالات مطرح شده</p>	<p>۲- عَيِّنِ الخَطَأَ فِي اسمِ الفاعلِ : (درک و فهم) (۱) تَعَلَّمَ / مَعَلَّمَ (۲) يُدافعُ / مُدافع (۳) أَكْرَمَ / مُكْرِم (۴) يَحْفِظُ / حَافِظ ۳- عَيِّنِ الصَّحِيحَ : (تجزیه) (۱) مُتَأَخَّرٌ : مشتق ، اسم فاعل مِن باب «تَفَعَّلَ» ، مفرد مذکر . (۲) المسلمینَ : مشتق ، اسم فاعل مِن باب «تَفَعَّلَ» ، جمع مذکر . (۳) مُتَنَقِّمٌ : مشتق ، اسم فاعل مِن باب «انفعال» ، مفرد مذکر . (۴) مُسْتَضْعَفٌ : مشتق ، اسم فاعل مِن باب «استفعال» ، مفرد مذکر . ۴- رَتِّبِ الكلماتِ لِتُصِحَّ جُمْلَةٌ كَامِلَةٌ. (کاربرد) فِي الدُّنْيَا - حَقُوقٌ - مُعْتَصِبَةٌ - المَحْرُومِينَ . ۵- عَيِّنِ ترجمه الصَّحِيحَه . (درک و فهم) هُوَ كَافِرٌ بِدِينِ المُرْسَلِينَ . او نسبت به دین کافر است . الف) فرستندگان ب) فرستاده شده گان ج) بزرگان ۶- صَحِّحِ الاخطاء . (کاربرد) وَ إِنِّ عَاقِبَتَ قَائِمَتِ المُنْصِفِ وَ أَنَا المُسْتَسَلِمُ .</p>	<p>ارزشیابی پایانی</p>
<p>۱</p>	<p>- مطالعه ی کتاب و پاسخ به تمارین کتاب و کتاب کار در منزل</p>	<p>تکلیف عمومی : انجام تمارین درس و کتاب کار مرآت توسط همه ی دانش آموزان تکلیف گروهی : هریک از گروهها به ترتیب ۵ بند از آغاز دعای جوشن کبیر ، اسم های فاعل و مفعول آن را پیدا کرده و مجرد و مزید آنرا مشخص می کنند . تکلیف فردی : هریک از دانش آموزان اسم های فاعل و مفعول متن درس و کارگاه ترجمه را پیدا کرده و چند اسم فاعل و اسم مفعول عربی که در زبان فارسی به کار برده می شود را نام ببرند .</p>	<p>تعیین تکلیف</p>